

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه الزهرا (سلام الله عليها) شهرستان اردبیل

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

برزخ در قرآن

استاد راهنما

حجت الاسلام والمسلمین فرج بهزاد

استاد داور

حجت الاسلام و المسلمین کاظم معاضدی

پژوهشگر

فاطمه رهبری

شهریور ۱۳۹۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه الزهرا (سلام الله عليها) شهرستان اردبیل

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

برزخ در قرآن

استاد راهنما

حجت الاسلام والمسلمین فرج بهزاد

استاد داور

حجت الاسلام والمسلمین کاظم معاضدی

پژوهشگر

فاطمه رهبری

شهریور ۱۳۹۴

تحمیدیه :

سپاس خدایی را سزااست که ستایش او در خلق آشکار ، و سپاهش پیروز و بزرگی او والا و بی کرانه است . خدا را برای نعمت های پی در پی و بخشش های بزرگش ستایش می کنم ، خدایی که حلمش بزرگ و عفوش فراگیر است ؛ در فرمانش عادل ، و از گذشته و آینده با خبر است . با علم خود جهان هستی را پدید آورده و با فرمان خود موجودات را آفریده است ، بی آن که از کسی پیروی کند و یا بیاموزد و یا از طرح حکیمی دیگر استفاده نماید .

سپاس خدا را سزااست که آفریننده بندگان و گستراننده زمین و جاری کننده آب در زمین های پست و رویاننده گیاه درکوه ها و تپه های بلند می باشد . نه اول او را آغازی و نه ازی بودن او را پایانی است . آغاز هر چیزی و جاویدان است و پایدار و ماندگار بدون مدت و زمان است .

پیشانی بندگان برابر عظمت او به خاک افتاده و لب ها در اعتراف به یگانگی او در حرکتند .

تقدیم :

تقدیم به مقدس ترین واژه ها در لغت نامه دلم یعنی پدر مهربانم که زندگی ام را مدیون بردباری و حمایت او می دانم و مادرم که زندگی را مدیون مهر و عطوفت او می دانم .

پیشنهادات :

۱-ایمان انسان به معاد و حیات پس از مرگ ، به همراه اعتقاد به رابطه دنیا و آخرت ، نقش بسیار مهمی در سلوک فکری و عملی انسان ایفا می کند . با توجه به این نقش اساسی ، عقل آدمی الزام می کند که در چند و چون حیات اخروی خویش بیندیشد و با استفاده از منابعی که در اختیار دارد ، در جوانب مختلف این مسئله به تفکر و تحقیق بپردازد .

۲-با رعایت تقوای الهی همواره مراقب اعمال خود در این دنیا باشیم تا بدین وسیله در عالم برزخ از رنج و عذاب مصون باشیم .

۳-با انجام برخی اعمال نظیر دعا ، خیرات ، صدقات و... اموات خود را یاد کنیم و موجب شادی و مسرت آنان در عالم برزخ شویم .

فهرست منابع :

* قرآن کریم

* نهج البلاغه

منابع فارسی :

۱- آشتیانی و شاگردان، میرزا احمد ، طرائف الحكم یا اندرزهای ممتاز، ۲ جلد ، چاپ سوم ، تهران ، کتابخانه صدوق ، ۱۳۶۲

۲- احمدی و دیگران ، حسین ، پرسمان دینی ، سیاسی و اجتماعی دانش آموزان ، چاپ اول ، تهران ، انتشارات تزکیه ، ۱۳۸۸

۳- اسدی ، علی محمد ، حیات برزخی ، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی ، ۱۳۶۱

۴- امین اصفهانی ، نصرت بیگم ، معاد ، تحقیق و اضافات محمدرضا نیلفروشان ، چاپ دوم ، اصفهان ، انتشارات گنبدهای فیروزه ای ، ۱۳۸۷

۵- پاینده، ابو القاسم، نهج الفصاحه (مجموعه کلمات قصار حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم)، چاپ: چهارم ، تهران، ۱۳۸۲ش

۶- عبدالحسین ، دستغیب شیرازی ، ۱۰۰۰ سؤال ، تنظیم و تصحیح و مقدمه محمد هاشم دستغیب ، انتشارات ناس ، ۱۳۷۱

۷- - ، - ، معاد ، چاپ دوم ، مشهد ، انتشارات مهر نورا ، ۱۳۸۶

۸- حسن بن محمد ، دیلمی، إرشاد القلوب ، ترجمه رضایی ، چاپ: سوم، تهران، ۱۳۷۷ش

۹- راغب اصفهانی، حسین بن محمد ، ترجمه و تحقیق مفردات الفاظ قرآن ، ترجمه و تحقیق غلامرضا خسروی حسینی ، ۲ جلد ، چاپ: دوم، تهران، ۱۳۷۴ش

۱۰- زمانی، احمد ، حقایق پس از مرگ ، چاپ اول ، تهران ، انتشارات مؤسسه فرهنگی و هنری مشعر ،

۱۳۹۱

- ۱۱- سالک ، علی ، هزارو یک چرا ، چاپ دوم ، قم ، انتشارات ام ابیها ، زمستان ۱۳۸۲
- ۱۲- سبجانی ، جعفر ، خدا و معاد ، انتشارات توحید ، قم ، ۱۳۵۹
- ۱۳- ، - ، منشور عقاید امامیه ، چاپ ششم ، چاپ و نشر مؤسسه امام صادق (علیه السلام) ، ۱۳۸۹
- ۱۴- شفیعی مازندرانی ، محمد ، زندگی برزخی و ارتباط با برزخ نشینان ، چاپ دوم ، انتشارات مسجد مقدس جمکران ، تابستان ۱۳۹۰
- ۱۵- شجاعی ، محمد ، معاد یا بازگشت به سوی خدا ، ۲ جلد ، شرکت سهامی انتشار ، چاپخانه رستم خانی ، پاییز ۱۳۶۲
- ۱۶- طباطبایی ، محمد حسین ، تفسیر المیزان ، ترجمه محمد باقر موسوی همدانی ، ۲۰ جلد ، چاپ: پنجم ، قم ، دفتر انتشارات اسلامی (وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم) ، ۱۳۷۴
- ۱۷- ، - ، حیات پس از مرگ ، ترجمه سید مهدی نبوی و صادق آملی لاریجانی ، چاپ دهم ، قم ، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم ، ۱۳۷۷
- ۱۸- طبرسی ، فضل بن حسن ، ترجمه تفسیر مجمع البیان ، ۲۷ جلد ، چاپ: اول ، تهران ، انتشارات فراهانی ، بی تا
- ۱۹- عالی ، مسعود ، سرنوشت انسان برزخ و نفخه صور ، چاپ سوم ، بی جا ، انتشارات عطش ، ۱۳۹۲
- ۲۰- فربودی ، مهدی ، برزخ ، چاپ دوازدهم ، قم ، انتشارات دیوان ، قم ، ۱۳۸۶
- ۲۱- قاسمی ، علی محمد ، برزخ ، چاپ چهارم ، انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (رحمة الله علیه) ، ۱۳۸۸
- ۲۲- کاشفی ، محمدرضا ، پرسش ها و پاسخ های دانشجویی فرجام شناسی ، انتشارات دفتر نشر معارف ، ۱۳۸۶
- ۲۳- لطیفی ، رحیم ، عالم برزخ ، چاپ اول ، قم ، انتشارات مرکز مدیریت حوزه علمیه قم ، ۱۳۸۸

۲۴- مصباح یزدی ، محمدتقی ، آموزش عقاید ، چاپ سی و دوم ، دوره کامل سه جلدی ، شرکت چاپ و نشر بین الملل و سازمان تبلیغات اسلامی ، ۱۳۷۹

۲۵- مصطفوی ، محمدجواد ، از ازل تا قیامت ، چاپ چهارم ، انتشارات نبوغ ، ۱۳۸۰

۲۶- مظاهری ، حسین ، معاد در قرآن ، چاپ پنجم ، بی جا ، انتشارات شفق ، ۱۳۷۲

۲۷- مطهری ، مرتضی ، معاد ، چاپ هفدهم ، قم ، انتشارات صدرا ، ۱۳۸۷

۲۸- مکارم شیرازی و همکاران ، ناصر ، تفسیر نمونه ، ۲۷ جلد ، چاپ: سی و دوم ، تهران ، دارالکتب الاسلامیه ، ۱۳۷۴

۲۹- هاشمی ، علی ، پرسمان قرآنی معاد ، ۱ جلد ، چاپ: چهارم ، بوستان کتاب ، قم ، ۱۳۸۴

منابع عربی:

۱- ابن بابویه ، علی بن محمد ، شیخ صدوق ، من لا یحضره الفقیه ، ۴ جلد ، قم ، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم ، ۱۴۱۳ ق

۲- طوسی ، محمد بن الحسن ، الأمالی (للطوسی) ، چاپ: اول ، قم ، ۱۴۱۴ ق

۳- عیاشی ، محمد بن مسعود ، تفسیر العیاشی ، تحقیق و تصحیح هاشم رسولی محلاتی ، چاپ: اول ، تهران ، ۱۳۸۰ ق

۴- فراهیدی ، خلیل بن احمد ، کتاب العین ، ۸ جلد ، انتشارات هجرت ، قم ، ۱۴۱۰ ق

۵- فیض کاشانی ، محمد بن شاه مرتضی ، المحجۀ البیضاء فی تهذیب الاحیاء ، ۸ جلد ، چاپ: چهارم ، قم ، مؤسسه النشر الاسلامی التابعه لجماعه المدرسین بقم ، ۱۳۷۶

۶- قمی ، علی بن ابراهیم ، تفسیر قمی ، تحقیق طیب موسوی جزایری ، ۲ جلد ، قم ، دارالکتاب ، ۱۴۰۴ ق

۷- کلینی ، محمد بن یعقوب ، الکافی ، ۸ جلد ، چاپ: چهارم ، تهران ، دارالکتب الاسلامیه

۸- مجلسی ، محمد باقر بن محمد تقی ، بحار الأنوار الجامع لدرر الانوار ، ۱۱۰ جلد ، چاپ: دوم ، بیروت ، ۱۴۰۳ ق

۹- مصطفوی ، حسن ، التحقیق فی کلمات القرآن ، ۱۴ جلد ، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ، قم ، ۱۳۶۸

۱۰- نوری ، حسین بن محمد تقی ، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل ، ۲۸ جلد ، چاپ: اول، قم،

۱۴۰۸ق

مجموعه مقالات :

^{۱-} مصطفی ، آزادیان ، "سیمای انسان در عالم برزخ" ، ره توشه راهیان نور، متون علمی آموزشی مبلغان ،

ویژه رمضان ۱۴۳۶ق-۱۳۹۴هـ-ش ، تهیه و تدوین دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم معاونت فرهنگی و

تبلیغی ، بهار ۱۳۹۴،